

Bruksela, 3 lutego 2017 r.
(OR. en)

5740/17

EDUC 24
JEUN 11
SOC 53
EMPL 39

NOTA

Od:	Sekretariat Generalny Rady
Do:	Komitet Stałych Przedstawicieli / Rada
Nr poprz. dok.:	5240/17 EDUC 8 JEUN 3 SOC 11 EMPL 7
Dotyczy:	Wkład kształcenia i szkolenia w spójność społeczną i promowanie wspólnych europejskich wartości w kontekście europejskiego semestru 2017 – <i>Deбата orientacyjna</i> (Deбата jawna zgodnie z art. 8 ust. 2 regulaminu wewnętrznego Rady [na wniosek prezydencji])

Po konsultacjach na forum Komitetu ds. Edukacji prezydencja sporządziła załączony dokument, który będzie podstawą debaty orientacyjnej mającej się odbyć na posiedzeniu Rady ds. Edukacji, Młodzieży, Kultury i Sportu w dniu 17 lutego 2017 r.

**Wkład kształcenia i szkolenia
w spójność społeczną i promowanie wspólnych europejskich wartości
w kontekście europejskiego semestru 2017**

Dokument do dyskusji sporządzony przez prezydencję

Niniejsza debata orientacyjna to jedna z dyskusji tematycznych służących przygotowaniu wkładu Rady w europejski semestr 2017, przy czym wybranym przez prezydencję tematem przewodnim jest »lepszy klimat społeczno-ekonomiczny na rzecz „lepszej Europy”«. Celem prezydencji jest zapewnienie, by wszystkie odnośne składy Rady, takie jak Rada ds. Edukacji, oraz ich organy przygotowawcze wniosły wkład w debatę Rady Europejskiej na temat europejskiego semestru.

Prezydencja jest zdania, że wkład Rady ds. Edukacji w europejski semestr powinien dotyczyć przede wszystkim **spójności społecznej i promowania wspólnych europejskich wartości**. Ma to związek z tym, że Unia Europejska, której zawdzięczamy ponad pół wieku pokoju, bezpieczeństwa i dobrobytu na naszym kontynencie, musi propagować podstawowe wartości sprzyjające włączeniu w kontekście różnorodności.

Na skutek wydarzeń w Europie i poza nią pojawiło się szereg kwestii budzących niepokój obywateli UE, które wymagają uwagi i wspólnych działań na szczeblu UE. Kryzysy gospodarczy i zadłużeniowy z 2008 i 2009 r. skutkują utrzymywaniem się bezrobocia i niskich płac, co ma negatywny wpływ na młodzież i hamuje wzrost płac realnych. Obecna niestabilność w państwach sąsiadujących z Europą przyczynia się do: zwiększenia przepływów migracyjnych, nasilenia się radykalnych ideologii, brutalnego ekstremizmu, terroryzmu i innych problemów związanych z bezpieczeństwem.

Należy mieć również na uwadze obecne i przyszłe realia polityczne, takie jak wynik referendum w sprawie opuszczenia UE przez Zjednoczone Królestwo, wpływ wyborów w USA na stosunki transatlantyckie, a także umacnianie się partii populistycznych, gdyż są to kwestie będące przedmiotem wspólnej troski UE i jej państw członkowskich.

Kluczowe znaczenie ma zatem, byśmy ponownie zastanowili się nad podstawowymi wartościami, na których opiera się UE, i przypomnieli o tym, że nie należy ich lekceważyć czy traktować jak rzecz oczywistą. Te wspólne wartości i ogólne zasady prawa zapisane w art. 1–3 Traktatu o Unii Europejskiej (TUE) stanowią dziedzictwo społeczno-polityczne i kulturalne Europy oraz definiują to, kim i czym jesteśmy: coraz ściślejszym związkiem między narodami Europy, którego podstawą jest jedność w różnorodności. W tym kontekście polityka edukacyjna ma do odegrania istotną rolę w promowaniu włączenia i poszanowania różnorodności w UE.

Potrzebne jest nowe i zdecydowane dążenie do odbudowy zaufania w projekt europejski, zwłaszcza jeśli chodzi o młode pokolenie Europy. Ten trudny moment należy potraktować jako okazję do budowania silniejszej, spójniejszej i socjalnej Europy, która daje dobrobyt gospodarczy i poczucie dobrostanu naszym obywatelom we wszystkich grupach wiekowych, czyniąc z nich uczących się przez całe życie, aktywnych i demokratycznych obywateli UE.

Polityki państw członkowskich w dziedzinie kształcenia i szkolenia muszą oferować edukację wysokiej jakości dającą wszystkim równe szanse. Obywatele europejscy powinni mieć dostęp do edukacji wysokiej jakości. Oznacza to, że systemy edukacji powinny opierać się na solidnym włączeniu, równości i sprawiedliwości oraz że powinny zapewniać umiejętności, wartości, zdolności i innowacje (zwłaszcza z zakresu agendy cyfrowej) potrzebne na rynku pracy i w życiu w ogóle. Wspomniane czynniki powinny mieć kluczowe znaczenie w każdym systemie edukacji formalnej oraz uczenia się nieformalnego i pozaformalnego, począwszy od wczesnej edukacji i opieki nad dzieckiem, jeśli takie systemy mają coś znaczyć dla obywateli, zapewniając im osłonę przed wykluczeniem społecznym.

Zgodnie z celem ONZ w zakresie zrównoważonego rozwoju nr 4 dotyczącym zapewnienia włączającej i sprawiedliwej edukacji wysokiej jakości oraz promowania możliwości uczenia się przez całe życie – dostępnych dla wszystkich, a także zgodnie z niedawnym komunikatem Komisji Europejskiej w sprawie poprawy i modernizacji edukacji (COM (2016) 941 final) niezwykle istotne jest, by wszystkie osoby uczące się zdobywały wysokiej jakości wykształcenie, wiedzę i umiejętności, które są niezbędne, by wspierać rozwój społeczno-gospodarczy i spójność społeczną. Polityki edukacyjne powinny zatem promować kompetencje społeczne i obywatelskie, niedyskryminację, włączenie społeczne, krytyczne myślenie, umiejętność korzystania z mediów, zrozumienie międzykulturowe, tolerancję dla różnorodności oraz propagować kulturę pokoju i braku przemocy, globalne obywatelstwo, a także uznanie dla różnorodności kulturowej i wkładu kultury w zrównoważony rozwój.

W Europie potrzebne jest bardziej zindywidualizowane wsparcie dla młodych ludzi o różnych i specjalnych potrzebach, zagrożonych zjawiskiem wczesnego kończenia nauki oraz deprivacją społeczną lub gospodarczą. Musimy dążyć do ściślejszego powiązania edukacji formalnej z uczeniem się nieformalnym i pozaformalnym. Wszystkie inicjatywy, takie jak nowo utworzony Europejski Korpus Solidarności umożliwiające młodym ludziom nabywanie umiejętności i doświadczeń poprzez wolontariat, oddolne projekty finansowane za pośrednictwem programu Erasmus+ oraz szersze wykorzystanie platform internetowych i wirtualnych kontaktów, mają istotne znaczenie i należy do nich zachęcać. Musimy też wzmocnić znaczenie mobilności i projektów eTwinningowych promujących europejskie obywatelstwo.

W świetle powyższego ministrowie proszeni są o przeprowadzenie wymiany poglądów i podzielenie się doświadczeniami w odniesieniu do następujących kwestii:

1. Ponowne zastanowienie się nad wartościami podstawowymi UE z myślą o budowaniu silniejszej, spójniejszej Europy zorientowanej na kwestie społeczno-gospodarczej Europy: Polityki edukacyjne muszą obejmować wszystkich i propagować poszanowanie różnorodności w UE. Niedawne wyniki badania PISA 2015 pokazują jednak, że dysproporcje społeczno-gospodarcze wpływają w sposób negatywny na ogólny poziom wykształcenia osób uczących się. Zapewnieni – poprzez wysokiej jakości kształcenie i szkolenie – lepszego zestawu umiejętności edukacyjnych uzyskiwanych w procesie kształcenia i szkolenia przez osoby uczące się i pracujące ze zmarginalizowanych grup wyraźnie przyczyni się do niwelowania tych różnic oraz łagodzenia nierówności edukacyjnych. Jakie działania państwa członkowskie podejmują w tym względzie?
2. Odejście od tradycyjnego sposobu myślenia w politykach w dziedzinie kształcenia i szkolenia zakładającego jedno rozwiązanie dla wszystkich: Niezbędne są programy nauczania lepiej dostosowane do potrzeb, promujące bardziej zindywidualizowane wsparcie dla młodych ludzi o różnych i specjalnych potrzebach, którzy zagrożeni są zjawiskiem wczesnego kończenia nauki, a w konsekwencji – deprivacją społeczną i/lub gospodarczą. Czy ustanowienie celów krajowych i europejskich może usprawnić programy kształcenia i szkolenia zapewniane przez państwa członkowskie UE? W jaki sposób państwa członkowskie wspierają doskonalenie zawodowe nauczycieli, edukatorów i innych pracowników dydaktycznych, w tym skierowane do tych osób inicjatywy umożliwiające wymianę doświadczeń i podejść w celu intensywniejszego i skuteczniejszego włączania w kontekście różnorodności?

Aby pozwolić wszystkim ministrom na pełne uczestnictwo w interaktywnej wymianie poglądów, a przez to zapewnić owocną dyskusję, należy zadbać, by wypowiedzi były tak zwięzłe i krótkie, jak to możliwe. Dzięki temu w razie potrzeby ministrowie będą mogli zabrać głos więcej niż jeden raz.

W marcu prezydencja zamierza przesłać Radzie Europejskiej sprawozdanie podsumowujące, w którym uwypukli główne postulaty wynikające z obrad wszystkich odnośnych składów Rady wnoszących wkład w europejski semestr 2017.
